

Juridisch kader van de administratieve heffingen van het Productschap Margarine, Vetten en Oliën

1. Instellingsbesluit

De Instellingswet van het Productschap MVO dateerde van 1954. In verband met een wijziging van de Wet op de bedrijfsorganisatie is deze instellingswet in 1994 vervangen door een Instellingsverordening van de S.E.R. In juni 2003 is als gevolg van een nieuwe wijziging van de Wet op de bedrijfsorganisatie het Productschap MVO bij algemene maatregel van bestuur opnieuw ingesteld.

Er is altijd sprake geweest van één-op-één omzetting, waarbij waarnodig de tekst in overeenstemming is gebracht met de nieuwe wetgeving. Aangezien de instellingsbesluiten of -verordening inhoudelijk niet zijn gewijzigd, behouden de door de SER in het verleden uitgebrachte adviezen hun toelichtende waarde.

In de toelichtingen wordt de positie van de ondernemingen waarin vetten en oliën worden bereid of bewerkt, de positie van de handel en de producten voor technische doeleinden die onder het productschap vallen uitgebreid toegelicht. Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste onderdelen.

Het Productschap is ingesteld (artikel 3 van de Instellingswet) voor ondernemingen waarin :

- a. Vetten of oliën worden bereid of bewerkt;
- b. Vetten of oliën worden verwerkt tot producten welke tot menselijk voedsel kunnen dienen, al dan niet na verdere be- of verwerking;
- c. Handel wordt uitgeoefend in :
 1. kopra of in het buitenland geteelde oliehoudende zaden of vruchten, met uitzondering van consumptiegrondnoten en cacaobonen;
 2. vetten of oliën, met uitzondering van ongesmolten dierlijk vet, of daaruit verkregen producten, welke al dan niet na verdere be- of verwerking tot menselijk voedsel kunnen dienen.

De verticale kolom, waarvoor het productschap is ingesteld, omvat drie groepen ondernemingen, nl.

- Ondernemingen waarin vetten of oliën van plantaardige of dierlijke oorsprong worden bereid of bewerkt;
- Ondernemingen waarin deze vetten of oliën verder worden verwerkt;
- Ondernemingen op het gebied van de handel.

In de toelichting is opgenomen, dat in overeenstemming met het spraakgebruik, met "handel" is beoogd aan te geven de handel in welke vorm dan ook, zoals de import- en exporthandel, de binnenlandse groothandel, de grossierderij en de detailhandel.

Tot de groep “Ondernemingen waarin vetten of oliën worden bereid of bewerkt” behoren de oliefabrieken (crushers), ondernemingen waarin rauw slachtvet wordt uitgesmolten en het destructiebedrijf. Voorts behoren tot deze groep de ondernemingen waarin oliën en vetten worden bewerkt, in het bijzonder geraffineerd, gehard of gesplitst.

Onder de categorie “verwerking van vetten en oliën” ressorteren alleen ondernemingen waarin producten worden voortgebracht, welke kunnen dienen tot menselijk voedsel. Uit de woorden “al dan niet na verdere bewerking” blijkt dat hier mede zijn bedoeld producten die niet onmiddellijk, doch wel na een verdere be- of verwerking tot menselijk voedsel kunnen dienen.

De ondernemingen in de handel welke onder het productschap vallen, kunnen worden verdeeld in drie groepen:

Tot de eerste groep behoren de ondernemingen waarin de handel wordt uitgeoefend in buitenlands geteelde plantaardige grondstoffen voor de bereiding van vetten en oliën: kopra, in het buitenland geteelde oliehoudende zaden, pitten, bonen en noten.

De tweede groep wordt gevormd door de ondernemingen waarin de handel wordt uitgeoefend in vetten en oliën. Deze groep omvat zowel de handel in producten als lijnolie, beendervet, vetzuren als die in overige plantaardige en dierlijke vetten en oliën. Het is onverschillig in welk stadium van bewerking de oliën en vetten zich bevinden of de toepassing waarvoor zij worden gebruikt.

Tot de derde groep behoort de handel in uit vetten en oliën verkregen producten, voor zover deze – al dan niet na verdere be- of verwerking – tot menselijk voedsel kunnen dienen, zoals bijvoorbeeld margarine.

Bevoegdheid productschap

Volgens artikel 126 van de Wet op de bedrijfsorganisatie (Wet Bo) kunnen bedrijfslichamen bij verordening aan bedrijven waarvoor ze zijn ingesteld, heffingen opleggen. In het Instellingsbesluit (zie art 1 van de wijziging van het Instellingsbesluit van 19 december 2003) is bepaald dat deze heffingen kunnen worden opgelegd op een daartoe door het bestuur vastgestelde grondslag.

Het bestuur heeft voor de heffingssystematiek gekozen voor een heffing per 1000 kg ingevoerd of in Nederland geproduceerd product. Voor een aantal oliehoudende zaden en smeerbare vetproducten, mayonaise en andere sauzen zijn er afgeleide tarieven (op basis van het vetgehalte van deze producten).

De basis voor de oplegging van de heffing wordt gevormd door de opgaven die het productschap ontvangt krachtens de MVO Verordening 2009 Verstrekking gegevens intra- en extrahandel, danwel de MVO Verordening 2009 Algemene Bepalingen.

Het opleggen van de administratieve heffingen is gebaseerd op de MVO Verordening Administratieve heffing 2009.

2. MVO Verordening 2009 Algemene Bepalingen en MVO Verordening 2009 Verstreking Gegevens intra- en extrahandel

De informatieplicht die het productschap oplegt is, geregeld in de MVO Verordening 2009 Verstreking gegevens intra- en extrahandel en de MVO Verordening 2009 Algemene Bepalingen.

Bedrijven waarvoor het productschap is ingesteld, zijn verplicht tot het voeren van een administratie (bedrijfsrapportages) en/of een opgave te verstrekken van de in- en uitvoer van de in de verordening In- en Uitvoergegevens vermelde producten.

Alle natuurlijke personen en rechtspersonen, dus niet alleen bedrijven waarvoor het productschap is ingesteld, die genoemde producten in- en/of uitvoeren zijn gebonden aan de bepalingen van deze verordeningen.

De informatieplicht geldt alle andere natuurlijke personen en rechtspersonen, voorzover deze handelingen verrichten die bedrijfsmatig plegen te worden verricht in de ondernemingen waarvoor het productschap is ingesteld (artikel 2, lid 2 van de Verordening 2009 Algemene Bepalingen en artikel 3 van de Verordening 2009 Verstreking gegevens intra- en extrahandel).

Praktische uitwerking

In het goederenverkeer met derde landen geschiedt dit door middel van de via het douanesysteem ontvangen gegevens over de in- en uitvoeraangiften. Indien geen invoer- of uitvoeraangifte uit het douanesysteem worden ontvangen, moet volgens de verordening een schriftelijke opgave aan het productschap worden gedaan op een door de voorzitter van het productschap te bepalen wijze.

Ten aanzien van de in- en uitvoeropgaven binnen de Europese Unie is gekozen voor een systeem, waarbij de bedrijven het productschap kunnen machtigen als intermediair op te treden voor het doen van de verplichte Intrastat-opgaven aan het CBS. Hierdoor worden de administratieve lasten voor de bedrijven tot een minimum beperkt.

Met het CBS is een samenwerkingsovereenkomst aangegaan. Het productschap treedt daarbij op als intermediair voor de maandelijkse opgaven aan het CBS, fungeert als aanspreekpunt voor de betrokken bedrijven en zorgt voor de responsebewaking. In sommige gevallen is deze machtiging niet gegeven maar geven bedrijven er de voorkeur aan een kopie van de CBS-opgave naar het productschap te sturen.

Opgaveplichtig zijn diè bedrijven die in Nederland verantwoordelijk zijn voor de goederenbewegingen.

Tuchtrechtspraak

Op overtredingen – het niet verstrekken van informatie - worden tuchtrechtelijke maatregelen gesteld. Het niet-nakomen van de verplichtingen levert een tuchtrechtelijk vergrijp op. De Verordening HPA Tuchtrechtspraak 2003 is van toepassing op bovenstaande verordeningen en het daarin genoemde tuchtgerecht van het Hoofdproductschap Akkerbouw is het voor deze verordeningen bevoegde tuchtgerecht.

Zowel betrokkene als de voorzitter van het productschap kunnen tegen een uitspraak van het tuchtgerecht in hoger beroep gaan bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven en wel binnen zes weken na die uitspraak.

3. Het opleggen van administratieve heffingen

Het opleggen van de administratieve heffingen is gebaseerd op de MVO Verordening Administratieve heffing. De hoogte van de tarieven van de heffing wordt jaarlijks door het bestuur middels een verordening vastgesteld (Zie MVO Verordening Administratieve heffingen 2009).

Bij invoer of productie van MVO-producten wordt een heffing opgelegd van € 0,40 per 1.000 kg. Voor een aantal oliehoudende zaden en smeerbare vetproducten, mayonaise en dergelijke sauzen zijn er afgeleide tarieven vastgesteld (gebaseerd op het vetgehalte van deze producten).

Bepalend voor de werkingssfeer is de datum van aanvaarding door de douane (ingeval van zgn. derde-landenverkeer) of de rapportagem maand indien er sprake is van intracommunautaire handel. In dat laatste geval volgt het productschap de bepalingen van de Europese Intrastat-verordening. Heffingen worden niet in rekening gebracht indien de totale hoeveelheid in een kalendermaand bereide en/of ingevoerde producten resulteert in een verschuldigd bedrag van minder dan € 50,--.

Verder kan de voorzitter van het productschap, als uit de ter beschikking gekomen gegevens blijkt, dat deze niet in overeenstemming zijn met de werkelijkheid (lees: ontbreken) een (voorlopige) heffing opleggen, zulks met het oog om eventuele discriminatie van bedrijven die wel regelmatig gegevens aanleveren en wel regelmatig de heffing betalen te voorkomen.

Ondernemingen kunnen tot uiterlijk 6 weken na factuurdatum een gemotiveerd bezwaarschrift indienen tegen een nota administratieve heffing die zij van het productschap hebben ontvangen. Deze melding staat ook op de nota's zelf. Is deze termijn overschreden, dan is het bezwaar niet-ontvankelijk. Deze termijn is van openbare orde en kan niet door het productschap "uit coulance" worden verlengd. Het indienen van een bezwaarschrift schort de betalingsverplichting niet op.

Na deze termijn heeft het productschap recht van parate executie, dat wil zegen dat het zonder tussenkomst van de rechter een dwangbevel kan opleggen.

Het College van Beroep voor het bedrijfsleven is de instantie waarbij een bedrijf in beroep kan gaan na een afwijzende beslissing op bezwaar door het productschap.

Rijswijk, oktober 2010